

SELETUSKIRI

**OLEMASOLEVA PUITTAIMESTIKU JA HALJASTUSE NING SELLE
SEISUNDI KOHTA**

**Rapla maakonnas
Rapla linnas**

**Objektiga Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2
piirneval tänavaäärsel alal**

Koostas: Pille Mäerand

2019

Sisukord

1. Sissejuhatus
2. Metoodika
 - 2.1. Väärtushinnangute määramise alused
3. Vaadeldava ala puittaimestiku üldandmed
 - Puittaimede nimekiri (Tabel 1)
 - Üksikpuude numereeritud nimekiri ja nende haljastuslikud väärtusklassid (Tabel 2)
 - Hekid
 - Puittaimestiku väärtusklasside plaan M 1 : 600
4. Järeldused
5. Illustreerivad fotod
6. Ettepanekud
7. Kokkuvõte

Lisad

koopia inventeerija erialast haridust tõendavast dokumentist

1. Sissejuhatus

Käesolev inventeerimine on läbi viidud AmEst Invest OÜ esindaja pr. Maarika Nurmsoo tellimusel Rapla linnas Niidu tn 1 (kat. tunnus 67001:010:0031) ja Nelgi tn 2 (kat. tunnus 67001:010:0032) piirneval tänavaäärsel alal Niidu ja Puukooli tänaval puit-taimestiku ja haljastuse olemi ning selle haljastusliku väärtusklassi määramiseks. Tööd viidi läbi vastavalt tellija poolt esitatud puude asukohtade plaanile OÜ KT Geodeesia geoalusel (Töö nr 40/18) ajavahemikus 08. kuni 17 maini 2019. Välitöö ja pildistamine tehti 09. mail 2019.

Inventeerimise käigus selgus, et vaadeldaval alal piirneb nii niidu kui Puukooli tänavaga selle hoonestamata poolel kuusehekk, mille ees tänava pool ühtlaste vahedega istutatud lehtpuude rida.

Niidu tänava elanikega vesteldes selgus, et nii heki, kui lehtpuude rea on sealsed elanikud istutanud omal initsiatiivil. Kased toodi loodusest 2..3 meetri pikkuste heistritena ja istutati silmailuks ühtlaste veidi alla 6 m pikkuste vahedega juba aastal 1963. Seega on nende vanus praeguseks ajaks vähemalt 60 aastat. Viljakal kamarkarbonaatmullal kasvanuna on arukased saavutanud aukartustäratavaid rinnasläbimõõte, kuid sookased II kõrgusjärgu puudena ei ole pooltki nii jämedad, lopsakate võradega ja dekoratiivsed. Noori kaski tuues ei osatud jälgida, kas tegemist on soo- või arukaskedega. Nii ongi tänaseks saanud kirju puuderivi, kus läbisegi nii madalad ja peenematüvelised soo- kui kõrged ja dekoratiivsed arukased - sõltuvalt sellest, kust keegi oma istikute hankimiseks sobivama koha oli leidnud. Viljakal kamarkarbonaatmullal kasvanuna on arukased saavutanud aukartustäratavaid rinnasläbimõõte, kuid sookased II kõrgusjärgu puudena ei ole pooltki nii jämedad, lopsakate võradega ja dekoratiivsed. Puuderivisse on sattunud ka neli pihlakat ning üks pärn. Kas seda juba algselt, või on nendega asendatud mõni väljalangenud kask, ei tea.

Kuusehekke asuti istutama 1976- 1977. aastal kaitseks tuulte ja talviste tuiskude eest, mis kippusid tänavat täis tuiskama. Kuusetaimed hangiti samuti loodusest – kohtadest, kus oli rikkalik looduslik kuuse uuendus. Iga majaomanik istutas kuused oma aia ulatuses. Istutati kaks rida noori puid 0,5 meetrise vahega ja ka reas üksteisest 0,5 m kaugusele nii, et kahe rea puud omavahel asusid malelauaruutudena nihkes. Hoonestatud alast ida poole jääv kuusehekk oleks hakanud aga takistama valguse pääsu majade eesaedadesse, seetõttu hakati seda kärpima jälle nii, et iga majaomanik kärpinud hekki oma maja kohalt. Puukooli tänavale jääv kuusehekk aga valgust ei varjanud, nii lasti sel kasvada omasoodu.

Mitmel üksikpuul on inimtegevusest tekitatud vanemaid ja uuemaid mehhaaniliste vigastuste jälgi, mis on väiksema või suurema pindalaga. Nii mõnegi puu puhul on tüvevigastuse ja võra viletsa seisundi vahel ilmselge seos.

Kõik inventeeritud viis puuliiki on kodumaise päritoluga.

2. Metoodika

Puude ja põõsaste asukohad tuvastati OÜ KT Geodeesia geoalusel (Töö nr 40/18) abil. Kõikidel üksikpuude tüvedel mõõdeti rinnasläbimõõd ja määrati puu liik ning kirjeldati tema seisundit ja eripära, määrati võrastiku ulatust nelja põhi-ilmakaare suunas. Andmed puude kohta on kantud plaanile ja tabelitesse 1 ja 2 vastavalt Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise korrale.

Töö käigus fotografeeriti objekte nende iseloomustamiseks. Fotod on lisatud seletuskirja ettepanekute osa järele illustreerivate fotodena.

2.1. Väärtushinnangute määramise alused

Väärtusklassi määramisel puuderühmadele lähtuti Tallinna linnavalitsuse määrusest „Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord“:

Puud jaotatakse väärtushinnangute järgi järgnevalt:

- 1) Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) – dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate puuliikide eriti suured ja elujõulised eksemplarid. Puud, mis on dendroloogilised haruldused või mis omavad ajaloolist või kultuuriloolist väärtust. Samuti looduskaitse all olevad puud. Kindlasti säilitada.
- 2) Väärtuslik puu (II väärtusklass) – dekoratiivne, pikaealine ning mehhaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustamata (või väikese kahjustusega) puu. Dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid. Haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud puu. Omab olulist maastikulist ja ökoloogilist tähtsust. Säilitada.
- 3) Oluline puu (III väärtusklass) – dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaaniliste vigastuste-, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puu. Puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast. Võimalusel säilitada.
- 4) Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) – puu, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat puud. Puu, mis on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Puu, mis on allasurutud seisundis. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikumate puuliikidega. Võib likvideerida.
- 5) Likvideeritav puu (V väärtusklass) – haige elujõuetu, ohtlik puu, ning millel on antud kohal väike ökoloogiline tähtsus. Puu, mis on kuivanud, tugevasti kahjustunud varju, linnatingimuste, põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu. Puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid või muud haljastust. Kuulub väljaraiumisele.

3. Vaadeldava ala puittaimestiku üldandmed

Objektiga Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2 piirneval tänavaäärsel alal on tegemist vaid kodumaiste puuliikidega.

Tabelis 1 on toodud ülevaade uuritava alal esinevatest puuliikidest

Puittaimede nimekiri

Tabel 1

Jrk nr	Kodumaisus	Taksoni eestikeelne nimi	Taksoni teaduslik nimi
1	+	kuusk, harilik-	<i>Picea abies</i>
2	+	kask, aru-	<i>Betula pendula</i>
3	+	kask, soo-	<i>Betula pubescens</i>
4	+	pihlakas, harilik-	<i>Sorbus aucuparia</i>
5	+	pärm, harilik-	<i>Tilia cordata</i>

Puud on plaanil tähistatud numbritega, mis vastab puittaimede numereeritud nimekirjas (Tabel 2) toodule, puuliiki tähistava sümboliga ja võra projektsioon on värvitud puuliigi haljastuslikku väärtusklassi tähistava värviga. Kuusehekid on tähistatud numbritega vastavalt: 1 – Puukooli tänava äärne ning 2- Niine tänava äärne

Nii puuliiki tähistavate sümbolite, kui väärtusklasside värvide kohta on info leppemärkide tabelis plaani juures.

Puittaimede haljastusliku väärtuse tähistamiseks plaanil kasutatakse järgmisi värve:

- I väärtusklass – punane
- II väärtusklass – sinine
- III väärtusklass – roheline
- IV väärtusklass – kollane
- V väärtusklass – pruun

**Üksikpuude numereeritud nimekiri
ja nende haljastuslikud väärtusklassid**

Rapla, Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2 piirnev ala

Tabel 2

Number plaanil	Takson (liik või liigisisene ühik)	Haljastuslik objekt	Rinnasdiameeter (1,3 m kõrgusel juurekaelast) (cm)	Rinnas-ümbermõõt (1,3 m kõrgusel maapinnast) (cm)	Haljastuslik väärtusklass	Märkused
1	Kask, soo-	üksikpuu	21	66	IV	
2	Kask, aru-	üksikpuu	40	126	IV	Puu, mille võra ulatub "kuuseseinast" kõrgemale. Põhjapoolne võra vaid kuusehekest kõrgemal.
3	Kask, soo-	üksikpuu	21	66	IV	
4	Kask, soo-	üksikpuu	16	50	IV	Tagasihoidlike dimensioonidega puu. Põhjapoolses küljes võra puudub kõrgeks kasvanud "kuuseseina" tõttu.
5	Kask, soo-	üksikpuu	18	57	IV	Tagasihoidlike dimensioonidega puu. Põhjapoolses küljes võra puudub kõrgeks kasvanud "kuuseseina" tõttu.
6	Kask, soo-	üksikpuu	19	60	IV	Tagasihoidlike dimensioonidega puu. Põhjapoolses küljes võra puudub kõrgeks kasvanud "kuuseseina" tõttu.
7	Kask, soo-	üksikpuu	22	69	IV	Lopsaka võraga puu. Põhjapoolses küljes võra puudub kõrgeks (ca 15 m) kasvanud "kuuseseina" tõttu.
8	Kask, aru-	üksikpuu	36	113	IV	Lopsaka võraga puu. Põhjapoolses küljes võra puudub kõrgeks (ca 15 m) kasvanud "kuuseseina" tõttu.
9	Kask, soo-	üksikpuu	21	66	IV	Lopsaka võraga puu. Põhjapoolses küljes võra puudub kõrgeks kasvanud "kuuseseina" tõttu.
10	Kask, soo-	üksikpuu	23	72	IV	Lopsaka võraga kõveratüveline puu. Põhjapoolses küljes võra puudub kõrgeks kasvanud "kuuseseina" tõttu.
11	Kask, soo-	üksikpuu	16; 19	50; 60	IV	Kahe-haruline 15 m kõrgune maapinnal hargnev puu, peenemal tüvel mehhaanilise vigastuse jäljed. Põhjapoolne võra puudub, sest kuusehekk puust põhja-kirdes, lastud tihedaks ja kõrgeks kasvada, mistõttu varjab täielikult sealpoolse kasvuruumi.
12	Kask, aru-	üksikpuu	42	132	III	Maani ulatuvate okstega pika kena võraga vana puu.

Number plaanil	Takson (liik või liigisisene ühik)	Haljas- tuslik objekt	Rinnasdia- meeter (1,3 m kõrgusel juurekae- last) (cm)	Rinnas- ümberrõõt (1,3 m kõrgusel maapin- nast) (cm)	Haljastuslik väärtusklass	Märkused
13	Kask, aru-	üksikpuu	48	151	IV	Puuderea otsmine puu, valgustingi- mused paremad, puu võimsam, kuid tüvel suured mehhaaniliste vigastuste jäljed. Kuusehekk võra all pügatud 4,5 m kõrguseks, paremates valgustingi- mustes (heki otsas) oksad pikad ja lopsakad, kuid heki sees puud oksteta.
14	Kask, soo-	üksikpuu	21	66	IV	Vana kiduravõitu kitsa võraga puu, pealtnäha terve. Kuuse 4,5 m kõrgune hekk kase võra all olnud kaua kärpimata, hiljuti kärbitud.
15	Kask, soo-	üksikpuu	31	97	IV	Vana puu, pealtnäha terve. Kuuse 4,5 m kõrgune hekk kase võra all olnud kaua kärpimata, hiljuti kärbitud.
16	Pihlakas, harilik-	üksikpuu	30	94	IV	Tüvi hargneb 1,35 m kõrgusel maapinnast viieks. Puu on eluea lõpul, Peamine (keskmise) haru kuivanud. Kuuse 4,5 m kõrgune hekk pihlaka võra all olnud kaua kärpimata, hiljuti kärbitud.
17	Kask, aru-	üksikpuu	45	141	III	Vana, pealtnäha terve puu, võra all olev hekk 4...4,5 m kõrgune, heki sisse jäänud võra alumised oksad kuivanud.
18	Kask, aru-	üksikpuu	38	119	IV	Võib olla ka arukase ja sookase hübriid, konkureerib kasvuruumi pärast puuga nr 17. Kuusehekk võra all ca 4...4,5 m kõrgune
19	Kask, aru-	üksikpuu	43	135	III	Pesakastiga puu (võib olla ka arukase ja sookase hübriid). Kuusehekk võra all kärbitud ebasümmeetriliselt 4,5 m kõrguseks
20	Pihlakas, harilik-	põõsas- jas puu	5; 5; 14	16, 16, 44	IV	Kolmeharuline võrsetekkeline puu kiratsemas valguse puudused kaskede nr 19 ja 21 võrade all. Kuusehekk tema taga on võimu kogunud ja kuused isegi 8...9 m kõrged.
21	Kask, aru-	üksikpuu	41	129	III	Võimas puu, kuusehekk selle võra all 5...6,5 m kõrge.
22	Kask, aru-	üksikpuu	42	132	III	Konkurentsivõitluses valguse pärast puudega 21 ja 23 võra kitsas, Hekk võra all viimased 15 aastat kärpimata, väljakasvanud.
23	Kask, aru-	üksikpuu	47	148	III	Võra alumised oksad kuivamas. Võra alla jäävat hekki pole viimasel 15 aastal kärbitud. Väljakasvanud hekipuud on 5...6,5 m kõrgused ja muutunud kasele koonkurentideks valguse pärast.

Number plaanil	Takson (liik või liigisisene ühik)	Haljastuslik objekt	Rinnasdiameeter (1,3 m kõrgusel juurekaelast) (cm)	Rinnas-ümberrööp (1,3 m kõrgusel maapinnast) (cm)	Haljastuslik väärtusklass	Märkused
24	Kask, aru-	üksikpuu	40	126	III	Pealtnäha terve puu. Võras üksikud kuivanud oksad, mis jäävad tänaseks 5...6 m kõrguseks kasvanud kuid kunagi 1,8 m kõrguseks kärbitud heki sisse. Kuuskede tüvedel kase võra all on mehhaaniliste vigastuste jälgi.
25	Kask, soo-	üksikpuu	16	50	IV	Madal puu, alumised oksad kuivanud, kuusehekk tema taga kaua kärpimata, kuused kasvanud 4...7 m kõrguseks, Konkureerivad kasvuruumi pärast teineteist piitsutades.
26	Kask, aru-	üksikpuu	45	141	III	Vana, pealtnäha terve puu konkureerimas kasvuruumi pärast puuga nr 27, kuusehekk selle all kärbitud 2 m kõrguseks ja mõjub inetuna.
27	Kask, aru-	üksikpuu	43	135	III	Vana, pealtnäha terve puu konkureerib kasvuruumi pärast puuga nr 26. Linnupesakastiga puu. Kuusehekk selle all kärbitud 2 m kõrguseks ja mõjub inetuna.
28	Päm, harilik-	üksikpuu	32	100	III	Üsna kena väljanägemisega puu. Kuusehekk selle all kärbitud 2 m kõrguseks ja mõjub inetuna.
29	Kask, aru-	üksikpuu	48	151	III	Vana, pealtnäha terve, dekoratiivne puu. Kuusehekk selle all kärbitud 2 m kõrguseks ja mõjub inetuna.
30	Pihlakas, harilik-	põõsasjas puu	8...10	25...31	IV	Kiduravõitu võrsetekkeline 5- tüveline põõsasjas puu, selle all olev hõreckuusehekk kärbitud ca 2 m kõrguselt ja on üsna ebadekoratiivne.
31	Kask, aru-	üksikpuu	54	170	III	Vana ja võimas pealtnäha terve puu, alumised oksad, mis jäävad võra all olevasse ca 6 m kõrgeks kasvanud kuusehekisse, on kuivanud
32	Pihlakas, harilik-	põõsasjas puu	8...10	25...31	IV	Kümneharuline vana võrsetekkeline põõsasjas puu, Osa harusid ja oksid kuivanud. Hekikuused tema taga valguse kätte pääsenud ja ca 14 m kõrgeks kasvanud
33	Kask, soo-	üksikpuu	30	94	IV	Tüvel 1,3 m kõrgusel maapinnast suur paranemata mehhaanilise vigastuse jälg, võra alumised oksad kuivanud, madal puu. Võra all kavava kuuseheki kärpimata kuused kõrguse poolest üle kasvanud, konkureerimas kasega kasvuruumi pärast, üksteist piitsutamas.

Number plaanil	Takson (liik või liigisisene ühik)	Haljastuslik objekt	Rinnasdiameeter (1,3 m kõrgusel juurekaelast) (cm)	Rinnas-ümberrõõt (1,3 m kõrgusel maapinnast) (cm)	Haljastuslik väärtusklass	Märkused
34	Kask, aru-	üksikpuu	38	119	III	Tüvi kaldu põhja suunda, Konkureerimisest kuusehekkiga mõjutatud puu. Võra alla jääv kuusehekk vaid korra 2 m kõrguselt kärbitud, praeguseks 8...10 m kõrgune
35	Kask, aru-	üksikpuu	38	119	III	Alumised hekkiga põimunud oksad kuivanud. Kuuseheki kõrgus 6...8 m
36	Kask, aru-	üksikpuu	48	151	III	Vana, pealtnäha terve puu, võra all kaua kärpimata kuusehekk
37	Kask, aru-	üksikpuu	38	119	IV	Tüve edelaküljel mehhaanilise vigastuse paranemata jälg, Võra tihe ja pikk, alumised oksad kärpimata hekkiga läbi põimunud ja kuivanud.
38	Kask, aru-	üksikpuu	49	154	III	Vana, pealtnäha terve puu. Kuusehekk võra all 5...6 m kõrgune, võra alumised oksad kuuseheki sees.

Hekid

Kuusehekke on kaks:

- 1) Puukooli tänava äärne kuusehekk on 67 m pikk ja ca 4 m lai - hinnatud IV väärtusklassi.
- 2) Niine tänava äärne kuusehekk on 144 m pikk ja ca 4 m lai – hinnatud IV väärtusklassi.

Puukooli tänava äärde jääv kuusehekk on jäetud hooldamata. Kuna kuusehekk vajab pidevat hooldust, on põhinõue heki rajamist planeerides, et peab olema valmis pikaajaliselt seda hooldama. Kuuskede oksi tuleb piirata igal aastal augusti lõpus või septembri alguses. Pügades saab hekki kujundada kärpides eriti neid kohti, kus on rohkem tühimike, sest iga lõigatud oksa juurest hakkavad hargnema uued oksad.

Hooldamata jätmise tingimustes sai kasvada väga tihedana. Kuna teda ei kärbitud, oli rohelist võrapinda palju ja see tagas suurema elujõu ja kiirema kasvu. Mida kõrgemaks aga nii tihedalt istutatud puud kasvavad, seda suuremaks läheb konkurentsivõitlus puude vahel. Valgus pääseb ainult kuuskede välimistele külgedele – heki sisse jäävas valgusevaeguses vaevlevas osas ei arene oksi, ega tekki rohelisi okkaid - on ainult kuivanud oksad või oksavabad tüve küljed.

Kuuseheki ees kasvavad sookased on II kõrgusjärgu puud, kuused on neile, vaatamata noorusele, kasvus järgi jõudnud ja takistanud kaskede võra kujunemist hekipoolses küljes nii, et kõikide kaskede põhjapoolsed küljed on praktiliselt oksavabad.

Kuuskede omavaheline tihedus takistab aga nende endi kasvu. Puuderea otsapealseim puu on jäme (rinnaspindala 25 cm) ja kõrge (17 m), puuderivis väljalangenud puudega kohtades on jämedamaid puid, kuid seal, kus kõik puud reas alles, on need peenikesed ja lühemad.

Kui tegu oleks metsaga, siis kisendaks see harvendamise järele, et anda tugevamatele puudele ruumi suuremaks (jämedamaks) kasvada. Samas kas või paari puu vahelt väljavõtmine paljastaks heki sisse jäävad oksteta tüveküljed.

Kõige hullem stsenaarium on ürasekirüüste, kui see peaks kuidagi sinna jõudma. Soojade suvedega, kui kuuse kooreürask annab kaks populatsiooni järglasi, suureneb aga ürasekirüüste oht kõvasti.

Täna seaks päevaks on Niidu tänava äärne kuusehekk kohatise hooldamatuse tõttu väga erinevaimeline. Mõnes kohas on seda kärbitud hoolsamalt, mõnes kohas on viimasest kärpimisest möödas juba 15 või enam aastat. Kuuskede kõrgusekasv on sõltuv sellest, kuidas nad valgust saavad ja nii on lopsakamate võradega kaskede all kasvavad hekikuused kiduramad kui väiksemate ja rohkem valgust läbilaskvate võradega lehtpuude all kasvavad kuused. Kohati on hoolsalt kärbitud heki kõrgus küll ca 2 meetrit, kuid ei ole sellisena enam dekoratiivne – puude 26...30 all.

Kuuseheki kasvatamisel tehaksegi tihti see viga, et hekk pügatakse müürikujuliseks, mis on tegelikult vale. Kui sedasi toimitakse, jäävad maapinnalähedased oksad valgusepuudusesse ja surevad ära ning kuuseheki alumine osa jääb hõredaks. Selle vältimiseks tulnuks hekk kujundada kolmnurkseks või kooniliseks, et alumised oksad saaksid valgust ja ülemised ei varjutaks neid. Kui sedasi toimitakse, võib kuusehekk olla väga vana, aga alumised oksad on veel elusad ja terved ning ei ole märkigi, et hekk hakkab hõrenema.

Kaskede nr 13...19 all on heki kõrgus 4...4,5 meetrit. Seal on heki massi rohkem ja see on rohelisem. Puude nr 20...25 all on hekk lastud kasvada omasoodu, kunagi ca 2 m kõrgust hekki pole kärbitud ca 15 aastat ja kuuskede kõrgused on selle aja jooksul suurenenud sõltuvalt nende valgustingimustest. Kuuskede kõrgused on vahemikus 4...9 meetrit. Puude nr 31...28 all on samuti kuuskede kõrgus väga varieeruv – 5...14 meetrit. Nii, et hooldatud ja dekoratiivsest hekist ei saa juttu olla.

Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2
piirneva ala
PUUDE PAIKNEMISE JA
SEISUNDITE SKEEM
M 1:600

 Metsaandree 2019

4. Järeldused

Objektiga Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2 piirneval tänavaäärsel alal ei kasva liigina kaitse alla kuuluvaid botaanilisi objekte.

38-st objektil kasvavast üksikpuust on 33 kased (20 arukaske ja 13 sookaske), neli pihlakat, üks pärn ja üks sookask. Kõik puud on üheerialised, istutatud samal ajal – 1963 aastal loodusest toodud ca 3..5 aastastest istikutest, kuid sõltuvalt liigi eripärast saavutanud tänaseks väga erinevad dimensioonid. Puud paiknevad kohati omavahel liiga lähedal, mistõttu on pika aja jooksul vastastikku üksteist mõjutanud.

Põõsasjad pihlakad on oma lühiealisuse tõttu oma elu lõpul. Sama lugu on mõne aja pärast ka sookaskedega. Vaid pärn ja arukased on puud, mis veel pikka aega võivad olla dekoratiivsed, kui just nende vigastused ei saa põhjuseks, mis nende eluiga lühendab.

1976...1977

Objektiga Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2 piirneval tänavaäärsel alal kasvavatest puudest:

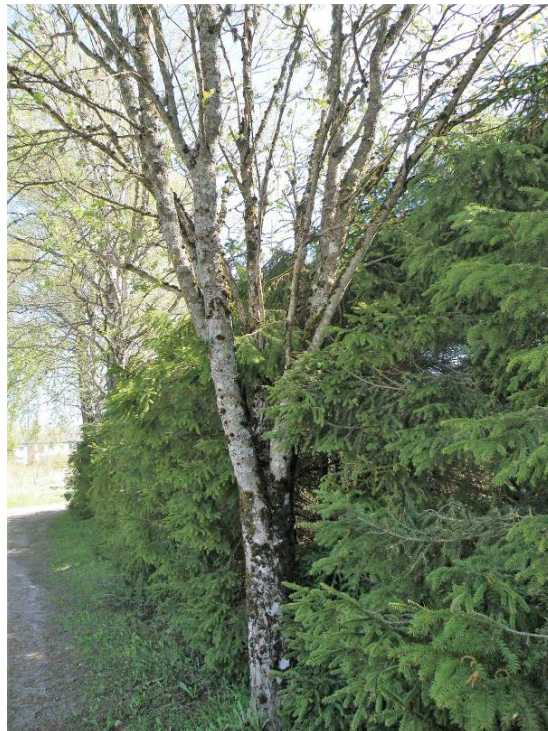
III väärtusklassi kuuluvateks (olulisteks puudeks) on hinnatud 16 puud (15 arukaske ja pärn) nende tervena näivate elujõuliste võrade tõttu ja elujõu kahanemist põhjustada võivate vigastuste puudumise tõttu.

IV väärtusklassi kuuluvaks on hinnatud 22 puud (kõik 13 sookaske, 5 arukaske ja 4 pihlakat) ja mõlemad kuusehekid. Väheväärtuslikuks hinnatud puud on kas tugevasti vigastatud, või nende võrad on kannatamas (allasurutud seisus) puude tugevas omavahelises konkurentsivõitluses. Väheväärtuslikuks hinnatud kuusehekid on väljakasvanud, neid pole võimalik taastada hekina, kuid tiheda seisuga kasvamise tõttu ei ole nad ka harvendamise korral dekoratiivseteks kõrghaljastuse puudeks sobivad.

5. Illustreerivad fotod

Vasakpoolsel pildil on tüvevigastus kasel nr 13 (IV väärtusklassi hinnatud puu), ja parempoolsel – kasel nr 11 (samuti IV väärtusklass).

Vasakpoolsel ülemisel pildil on pildil on vigastuse jälg sookasel nr 33, IV väärtusklassi hinnatud puu.

Parempoolsel pildil on pihlakatest ainus puukujuline, mille harudest üks kuivanud ja teised kuivamas. Puu on oma eluea piiril – hinnatud IV Väärtusklassi.

Vasakpoolsel alumisel pildil on vaadeldud objekti ainus konkurentsivõitluseta kasvanud puu – arukask nr 12. Hinnatud III väärtusklassi.

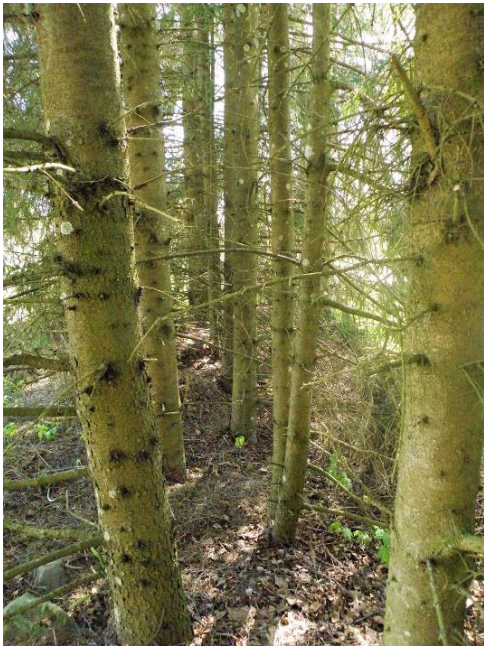
Alumisel parempoolsel pildil on vaade kuuse-hekile nr 1, ja selle ees kasvavatele sookaskedel, mille tüvede hekipoolsed küljed oksavabad.

Ülemisel vasakpoolsel pildil on vaade piki Puukooli tänavat kuusehekile nr 1 ja sellesse sisse kasvanud sookaskedele. Ainus kaugemale ulatuvate okstega puu esiplaanil on arukask nr 8, kuid ka see on põhjaküljel oksteta.

Ülemisel parempoolsel pildil on vaade piki kuusehekki selle põhjapoolsel küljel suunaga loodest kagusse. Kaugemal heki äärmised puud on paremate valgustingimuste tõttu rohelisema võraga.

Alumistest piltidest vasakul on vaade heki sisse, kus üle 40-aastased puud on peenikesed ja kiratsevad liig-tihedalt kasvamise tõttu.

Parempoolsel on näha, et ka heki põhjapoolsel välisküljel ei ole näha raasugi kas hekile või üldse kuuskedele omasest lopsakast rohelusest.

Ülemisel vasakpoolsel pildil on vaade suunaga kirdest edelasse piki Niidu tänavat, kus domineerib arukaskede lopsakas rida – selle all paistmas madalam kuusehekk.

Ülemisel parempoolsel pildil on vaade samas suunas heki tagant. Päikesepoolses küljes mõjub hekk rohelise ja lopsakana, üle heki ulatuvad kaskede laiad võrad varjavad silma eest tegeliku heki seisundi.

Alumisel kolmel pildil on näha heki tegelikku seisundit, kui seda lähedalt vaadata ja ka osaliselt kõrguse varieeruvust.

Vasakpoolsel pildil on näha, kuidas kaskede oksad ulatuvad väljakasvanud heki sisse – kõik need oksad on kuivanud.

Parempoolsel pildil on väljakasvanud (kõrgus 8...10 meetrit) hekk kase nr 34 võra

Ettepanekud

Tööde käigus tuleb silmas pidada järgmist:

- Esteetiliselt väärtuslikud puud, kes otseselt ei ole haigustunnustega ja ei takista planeeritavate rajatiste ehitamist, tuleks säilitada
- mida rohkem suudetakse säilitada olemasolevat puittaimestikku, seda tervislikum on elukeskkond nii inimesele, kui teistele alal levinud liikidele
- olemasolevatest puudest peaks likvideerima äärmiselt halva tüvekuju või armetu võraga puud
- Kuusehekke olemasoleval kujul perspektiivset haljastuslikku rolli täitvana ei ole võimalik säilitada – seetõttu tuleks need olemasolevad likvideerida. Kui vajadus dekoratiivse kuuseheki järel olemas, on see suhteliselt kiiresti taastekitav.

7. Kokkuvõte

Objekt Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2 piirneval tänavaäärsel alal on üsna tiheda haljastusega. Valdavalt vanad veidi üle 60 aasta vanused lehtpuud on istutatud 1963. aastal ridadena kohalike elanike poolt. Istutusmaterjali juhuslikkuse tõttu koosnevad puuderead nii sookui ka arukaskedest, sekka mõned pihlakad ja üks pärn.

Puuderea alla ca 15 aastat hiljem (kui kased olid veel noored ja väikeste võradega on puude alla istutatud samuti juhuslikult loodusest hangitud istutusmaterjalist 0,5 meetrise maleruutu seaduga kahest puudereast koosnevad kuusehekid kaitseks tuulte ja tuiskude eest.

Niidu tänava äärset kuusehekki kärbiti, kuna see hakkas varjama hommikuvalgust, Puukooli tänava äärne hekk oli põhjapoolne, see lasti kärpimatult kõrgeks kasvada. Kärpimisi tehti aga ebaregulaarselt, sest iga majaomanik hoolitses oma elumaja aia ees oleva hekilõigu eest. Nii on tänaseks välja kujunenud täiesti ebaühtlases seisundis kuuskede rida, mis kohati vaid 2 meetrit kõrge ja kidur, kohati isegi üle 10 meetri kõrgete üksikute kuuskedega, kes hõivamas lopsakate kaskede kasvuruumi.

Objektile jäävatest puudest on III väärtusklassi kuuluvateks (olulisteks puudeks) on hinnatud 16 puud (15 arukaske ja pärn).

IV väärtusklassi kuuluvaks (väheväärtuslikeks puudeks) on hinnatud 22 puud (13 sookaske, 5 arukaske ja 4 pihlakat) ning mõlemad kuusehekid.

Kuusehekkide säilitamine olemasoleval kujul ei ole mõistlik. Sellisd seest kuivanud hekid on tuleohtlikud. Samuti on kuuse kooreürsaki levimise korral raske piiri panna kahjustuskolde levikule. Üksikute kuuskede väljavõtmisel väheneb veelgi hekina istutatud puude dekoratiivsus, sest paljastuvad allesjäävate puude kuivanud okstega või oksteta küljed. Ka ei ole kuusehekk lehtpuuhekkide kombel uuendatav nende mahasaagimise teel, kuna nad ei anna kättnu- ega juurevõsu. Kui tahetakse haljastuses näha kuusehekki, siis tuleb see uuesti rajada ja kindlustada selle iga-aastane hoolduslõikus, mis korraliku kuuseheki saamiseks ülioluline.

OÜ Metsabüroo

Pille Mäerand

17.05.2019

Tallinn

Niidu tn 1 ja Nelgi tn 2 piirneva ala

PUUDE PAIKNEMISE JA SEISUNDITE SKEEM

M 1:600

